HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

18 decembrie 2008 *

În cauza C-338/06,

având ca obiect o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor formulată în temeiul articolului 226 CE, introdusă la 4 august 2006,

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domnii G. Braun și R. Vidal Puig, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

reclamantă,

împotriva

Regatului Spaniei, reprezentat de domnul F. Díez Moreno, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârât,

* Limba de procedură: spaniola.

susținut de:

Republica Polonă, reprezentată de doamna E. Ośniecka-Tamecka, în calitate de agent,

Republica Finlanda, reprezentată de domnul J. Heliskoski, în calitate de agent, cu domiciliul ales în Luxemburg,

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat de doamna V. Jackson, în calitate de agent, asistată de doamna J. Stratford, barrister,

intervenienți,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, președinte de cameră, domnii A. Tizzano (raportor), A. Borg Barthet, E. Levits și J.-J. Kasel, judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,

grefier: domnul R. Grass,
după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 4 septembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin cererea introductivă, Comisia Comunităților Europene solicită Curții să constate că:

— prin faptul că a autorizat adunarea acționarilor să aprobe emiterea de noi acțiuni fără drept de preempțiune la subscriere, la un preț inferior valorii lor rezonabile;

— prin faptul că a acordat dreptul de preempțiune la subscrierea de acțiuni, în cazul unei majorări de capital subscrise prin aporturi în numerar, nu numai acționarilor, ci și deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni;

— prin faptul că a acordat un drept de preempțiune la subscrierea de obligațiuni convertibile în acțiuni nu numai acționarilor, ci și deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni emise cu ocazia emisiunilor precedente și

— prin faptul că nu a prevăzut că adunarea acționarilor poate să decidă retragerea dreptului de preempțiune la subscrierea de obligațiuni convertibile în acțiuni,

Regatul Spaniei nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolelor 29 și 42 din A doua directivă 77/91/CEE a Consiliului din 13 decembrie 1976 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre, în înțelesul articolului [48] al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora (JO 1977, L 26, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 8, denumită în continuare „A doua directivă").

Cadrul juridic

Reglementarea comunitară

2 Al doilea și al cincilea considerent cuprinse în A doua directivă, care are ca temei juridic articolul 54 alineatul (3) litera (g) din Tratatul CEE [devenit articolul 54 alineatul (3) litera (g) CE, devenit la rândul său articolul 44 alineatul (2) litera (g) CE], au următorul cuprins:

„întrucât coordonarea dispozițiilor de drept intern privind constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea, majorarea și reducerea capitalului lor este deosebit de importantă pentru a asigura o protecție minimă echivalentă atât pentru acționarii, cât și pentru creditorii societăților în cauză;

[…]

întrucât, având în vedere obiectivele articolului [44 alineatul (2) litera (g) CE], este necesar ca, în cazul majorării și reducerii capitalului, legislațiile statelor membre să asigure respectarea și armonizarea punerii în aplicare a principiilor care garantează tratamentul egal al acționarilor aflați în condiții identice și protecția titularilor de creanțe anterioare deciziei de reducere a capitalului”.

3 Articolul 29 din A doua directivă prevede:

„(1) Ori de câte ori majorarea de capital are loc pentru aporturi în numerar, acționarii trebuie să beneficieze, proporțional cu capitalul reprezentat de acțiunile deținute de aceștia, de dreptul de preempțiune asupra acțiunilor emise.

[…]

(4) Dreptul de preempțiune nu poate fi limitat sau retras prin statut sau actul constitutiv. Cu toate acestea, adunarea generală poate decide cu privire la aceasta [a se citi «poate decide în sens contrar»]. Organul de administrare sau de conducere trebuie să prezinte acestei adunări un raport scris motivând limitarea sau retragerea dreptului de preempțiune, justificând prețul de emisiune propus. Adunarea generală hotărăște în conformitate cu normele privind cvorumul și majoritatea prevăzute la articolul 40. […]

[…]

(6) Dispozițiile alineatelor (1)-(5) se aplică pentru emisiunea tuturor titlurilor convertibile în acțiuni sau care conferă dreptul de subscriere de acțiuni, dar nu și pentru conversia titlurilor în cauză sau exercitarea dreptului de subscriere.

[…]”

4 Articolul 42 din A doua directivă prevede:

„În scopul punerii în aplicare a prezentei directive, prin actele cu putere de lege ale statelor membre se asigură tratamentul egal al tuturor acționarilor aflați în condiții identice.”

Legislația națională

5 Potrivit articolului 158 alineatul 1 din Decretul regal legislativ 1564/1989 de modificare a Legii privind societățile comerciale pe acțiuni (Real decreto legislativo 1564/1989 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Sociedades Anónimas) din 22 decembrie 1989 (BOE nr. 310 din 27 decembrie 1989, p. 679), în versiunea sa aplicabilă în prezentul litigiu (denumită în continuare „LSA”):

„În cazul în care capitalul social este majorat prin emisiunea de noi acțiuni, ordinare sau privilegiate, vechii acționari și deținătorii de obligațiuni convertibile pot exercita, în termenul pe care administrația îl acordă societății în acest scop […], dreptul de a subscrie un număr de acțiuni proporțional cu valoarea nominală a acțiunilor pe care le posedă sau, în cazul deținătorilor de obligațiuni convertibile, pe care le-ar poseda dacă și-ar exercita în acel moment posibilitatea de conversiune.”

6 Articolul 159 din LSA prevede:

„1. În cazul în care interesul societății impune aceasta, adunarea generală, în cazul în care decide o majorare de capital, poate să aprobe retragerea totală sau parțială a dreptului de preempțiune la subscriere. În acest scop, adunarea generală este obligată să respecte dispozițiile articolului 144 și să se asigure că:

[…]

b) odată cu convocarea adunării, se pune la dispoziția acționarilor raportul administratorilor menționat la articolul 144 alineatul 1 litera c), care trebuie să motiveze în detaliu propunerea și tipul de emisiune de acțiuni, prin indicarea persoanelor cărora le vor fi destinate, precum și un raport elaborat, sub responsabilitatea administratorilor, de către un auditor, altul decât cel însărcinat cu verificarea conturilor societății și desemnat în acest scop de registrul comerțului, cu privire la valoarea rezonabilă a acțiunilor societății, la valoarea teoretică a drepturilor de preempțiune la subscriere a căror exercitare se propune a fi retrasă și la caracterul rezonabil al datelor cuprinse în raportul administratorilor;

c) valoarea nominală a acțiunilor care urmează a fi emise, majorată, dacă este cazul, cu cuantumul primei de emisiune, corespunde valorii rezonabile care rezultă din raportul auditorilor menționat la litera b) de mai sus. În cazul unei societăți comerciale cotate la bursă, prin valoare rezonabilă se înțelege valoarea de piață, care se calculează pe baza cursului bursei, cu excepția cazurilor în care este justificată altă valoare.

Cu toate acestea, în cazul societăților cotate la bursă, după ce se pune la dispoziția adunării acționarilor raportul administratorilor și raportul auditorului prevăzut la litera b) de mai sus, rapoarte care trebuie să precizeze în acest caz valoarea de activ netă a acțiunilor, adunarea acționarilor poate să stabilească liber prețul de emisiune al noilor acțiuni, cu condiția ca acesta să fie superior valorii de activ nete a acțiunilor respective, astfel cum rezultă aceasta din raportul auditorului menționat. De asemenea, adunarea poate să determine numai procedura de stabilire a acestui preț. […]

[…]”

7 Articolul 293 din LSA are următorul cuprins:

„1. Acționarii societății beneficiază de un drept de preempțiune la subscrierea obligațiunilor convertibile.

2. Deținătorii de obligațiuni convertibile emise anterior beneficiază de un drept echivalent, în proporția prevăzută de normele de conversiune.

3. Articolul 158 din prezenta lege este aplicabil dreptului de preempțiune la subscrierea de obligațiuni convertibile."

Procedura precontencioasă

8 La 15 ianuarie 2004, apreciind că legislația spaniolă nu este conformă cu articolele 29 și 42 din A doua directivă, Comisia a adresat o scrisoare de punere în întârziere Regatului Spaniei. Acesta din urmă a răspuns prin scrisoarea din 10 martie 2004, respingând toate susținerile de încălcare a Celei de a doua directive.

9 Apreciind că explicațiile oferite de Regatul Spaniei nu erau satisfăcătoare, Comisia a adresat, la 5 ianuarie 2005, un aviz motivat acestui stat membru, la care acesta din urmă a răspuns, la 4 martie 2005, prin comunicarea unui raport elaborat de Ministerul Economiei și Finanțelor.

10 Considerând că explicațiile furnizate nu erau în întregime satisfăcătoare, la 4 august 2006, Comisia a decis să sesizeze Curtea cu prezenta acțiune în temeiul articolului 226 CE.

11 Prin Ordonanța președintelui Curții din 18 ianuarie 2007, s-au admis cererile de intervenție formulate în prezentul litigiu de Republica Polonă, de Republica Finlanda, precum și de Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în susținerea concluziilor Regatului Spaniei.

Cu privire la acțiune

Cu privire la primul motiv

Argumentele părților

12 Prin intermediul primului său motiv, Comisia susține că articolul 159 alineatul 1 litera c) al doilea paragraf din LSA încalcă articolul 42 din A doua directivă coroborat cu articolul 29 alineatele (1) și (4) din aceasta, în măsura în care nu garantează un tratament egal al acționarilor unei societăți cotate la bursă.

13 Într-adevăr, potrivit Comisiei, în cazul în care capitalul unei societăți comerciale este majorat prin emiterea de noi acțiuni, articolul 159 alineatul 1 din LSA permite adunării generale a unei astfel de societăți să aprobe retragerea dreptului de preempțiune la subscriere prevăzut la articolul 158 din aceeași lege, precum și să stabilească liber prețul de emisiune al noilor acțiuni, cu condiția, în special, ca acesta să fie superior „valorii de activ nete" a acțiunilor menționate.

14 Or, aceasta ar presupune să se permită stabilirea prețului noilor acțiuni, pentru care este exclus orice drept de preempțiune la subscriere, la un nivel „în mod nerezonabil" de redus. Într-adevăr, potrivit Comisiei, „valoarea de activ netă" a unei acțiuni poate să fie redusă în mod considerabil față de „valoarea sa de piață", calculată pe baza cursului său la bursă, în timp ce articolul 159 alineatul 1 litera c) primul paragraf din LSA prevede că „valoarea de piață" a unei acțiuni trebuie să fie înțeleasă ca fiind „valoarea rezonabilă" a acesteia.

15 Comisia deduce din aceasta că articolul 159 alineatul 1 litera c) al doilea paragraf din LSA introduce, pentru societățile cotate la bursă, o discriminare între, pe de o parte, acționarii existenți înainte de majorarea capitalului societății în cauză (denumiți în continuare „vechii acționari"), care au dobândit acțiunile la „valoarea de piață" a acestora, și, pe de altă parte, acționarii care au dobândit acțiunile ca urmare a majorării de capital a acestei societăți (denumiți în continuare „noii acționari") care ar fi putut dobândi acțiunile la un preț mult mai scăzut față de „valoarea de piață" a acestora.

16 Contestând aceste argumente, Regatul Spaniei susține, mai întâi, că LSA prevede condiții pentru retragerea dreptului de preempțiune la subscriere mai stricte decât cele prevăzute de A doua directivă.

17 Astfel, pe de o parte, după cum subliniază de asemenea Republica Polonă, Republica Finlanda și Regatul Unit, LSA ar prevedea, contrar dispozițiilor din A doua directivă, un prag minim pentru stabilirea prețului de emisiune al noilor acțiuni, care trebuie să fie superior „valorii de activ nete" a acestora. Pe de altă parte, aceeași lege ar impune întocmirea nu numai a raportului prevăzut la articolul 29 alineatul (4) din directiva menționată, ci și a unui al doilea raport, redactat de un „auditor" independent, care să justifice prețul de emisiune al noilor acțiuni.

18 În continuare, Regatul Spaniei arată că LSA nu permite în niciun caz stabilirea unui preț nerezonabil de scăzut față de „valoarea de piață" a noilor acțiuni. Într-adevăr, articolul 159 alineatul 1 litera c) primul paragraf din LSA s-ar limita la a introduce o prezumție relativă potrivit căreia „valoarea rezonabilă" a unei acțiuni a unei societăți cotate la bursă corespunde „valorii de piață" a acesteia. Cu toate acestea, adunarea generală ar putea stabili un preț de emisiune inferior „valorii de piață", al cărui caracter rezonabil ar fi justificat având în vedere cele două rapoarte menționate la punctul precedent din prezenta hotărâre.

19 În această privință, Republica Polonă adaugă faptul că, în orice caz, stabilirea prețului acțiunilor la un nivel inferior „valorii de piață" a acestora nu trebuie să fie apreciată prin raportare la principiul nediscriminării, ci prin raportare la interesul societății.

20 În sfârșit, Regatul Spaniei, Republica Polonă și Regatul Unit arată că nu este posibilă o discriminare între vechii și noii acționari, întrucât aceste două categorii de acționari nu se află în „condiții identice" în sensul articolului 42 din A doua directivă. Într-adevăr, ca urmare a fluctuațiilor cotației bursiere, fiecare acționar ar fi dobândit acțiuni la un preț diferit, care depinde de data dobândirii acestora.

21 În plus, Regatul Spaniei și Republica Polonă subliniază că articolul 159 alineatul 1 din LSA exclude orice posibilitate de discriminare în măsura în care prevede că retragerea dreptului de preempțiune la subscriere nu poate să fie aprobată de adunarea generală decât în condițiile de majoritate și de cvorum impuse pentru modificarea statutului și că, în orice caz, acționarii minoritari care au votat împotriva deciziei de aprobare a retragerii menționate au posibilitatea de a introduce o acțiune împotriva deciziei respective dacă apreciază că aceasta este contrară interesului societății.

22 Mai mult, potrivit Regatului Unit, nu există în speță nicio diferență de „tratament", având în vedere că prețul nu este decât un simplu element economic. În orice caz, chiar presupunând că poate să fie probată o diferență de tratament, aceasta ar fi justificată, pe de o parte, ca urmare a măsurilor suplimentare de protecție prevăzute de LSA și, pe de altă parte, astfel cum arată de asemenea Regatul Spaniei, prin raportare la necesitatea de a se asigura că majorările de capital prezintă un interes financiar.

Aprecierea Curții

23 Pentru a aprecia temeinicia primului motiv invocat de către Comisie, trebuie să se menționeze de la bun început că instanța comunitară a avut deja ocazia de a statua că A doua directivă urmărește, în conformitate cu articolul 44 alineatul (2) litera (g) CE, să coordoneze garanțiile impuse cu privire la societățile comerciale în statele membre, în sensul articolului 48 al doilea paragraf CE, pentru ca aceste garanții să fie echivalente și pentru a proteja interesele asociaților și ale terților. Această directivă are astfel ca obiect, potrivit celui de al doilea considerent, să asigure o echivalență minimă cu privire la protecția atât a acționarilor, cât și a creditorilor societăților comerciale pe acțiuni (Hotărârea din 19 noiembrie 1996, Siemens, C-42/95, Rec., p. I-6017, punctul 13).

24 În ceea ce privește mai specific protecția acționarilor în cazul în care majorarea de capital are loc pentru aporturi în numerar, articolul 29 alineatul (1) din A doua directivă prevede în termeni clari și preciși și în mod necondiționat că acționarii trebuie să beneficieze, proporțional cu capitalul reprezentat de acțiunile deținute de către aceștia, de dreptul de preempțiune asupra acțiunilor emise (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 martie 1992, Syndesmos Melon tis Eleftheras Evangelikis Ekklisias și alții, C-381/89, Rec., p. I-2111, punctul 39).

25 Prin urmare, articolul 29 alineatul (4) din A doua directivă nu prevede decât cu titlu de excepție posibilitatea ca adunarea generală să limiteze sau să retragă, în anumite condiții expres prevăzute în aceeași dispoziție, dreptul de preempțiune al acționarilor.

26 Cu toate acestea, trebuie să se arate că, dacă dreptul de preempțiune la subscriere instituit în beneficiul acționarilor nu admite nicio altă excepție decât cea prevăzută expres la respectivul articol 29 alineatul (4) (a se vedea Hotărârea Syndesmos Melon tis Eleftheras Evangelikis Ekklisias și alții, citată anterior, punctul 40), nu este mai puțin adevărat că A doua directivă, astfel cum rezultă din al doilea considerent al acesteia și din Hotărârea Siemens, citată anterior, prevede cerințe minime în materia protecției acționarilor și a creditorilor societăților comerciale pe acțiuni, lăsând statelor membre libertatea de a adopta dispoziții care le sunt favorabile, prevăzând, în special, condiții mai restrictive pentru retragerea dreptului de preempțiune menționat.

27 Or, în speță, trebuie să se constate că legislația națională are ca efect chiar să consolideze protecția care este oferită acționarilor societăților comerciale pe acțiuni prin articolul 29 alineatul (4) din A doua directivă.

28 Într-adevăr, pe de o parte, articolul 159 alineatul 1 litera b) primul paragraf din LSA prevede, în cazul unei retrageri totale sau parțiale a dreptului de preempțiune la subscriere, nu numai întocmirea raportului menționat la articolul 29 alineatul (4) din A doua directivă, ci și a unui al doilea raport cu privire la valoarea rezonabilă a acțiunilor societății, la valoarea teoretică a drepturilor de preempțiune la subscriere a căror exercitare se propune a fi retrasă și la caracterul rezonabil al datelor cuprinse în raportul administratorilor. Potrivit dispoziției naționale menționate, acest al doilea raport trebuie să fie elaborat, sub responsabilitatea administratorilor, de către un auditor, altul decât cel însărcinat cu verificarea conturilor societății și desemnat în acest scop de registrul comerțului.

29 Pe de altă parte, în timp ce articolul 29 alineatul (4) din A doua directivă se limitează la a impune ca prețul de emisiune al noilor acțiuni să fie justificat de către organul de conducere sau de administrare al societății în raportul său, fără a stabili niciun prag minim în această privință, articolul 159 alineatul 1 litera c) al doilea paragraf din LSA stabilește, în ceea ce privește societățile cotate la bursă, un preț minim de emisiune al noilor acțiuni, prevăzând ca acest preț să fie, indiferent de concluziile raportului menționat, superior valorii de activ nete a acțiunilor respective.

30 În plus, această apreciere a legislației naționale nu poate să fie pusă în discuție prin argumentarea Comisiei, potrivit căreia stabilirea prețului de emisiune al noilor acțiuni la un nivel inferior valorii de piață a acestora, astfel cum este permisă la articolul 159 din LSA, ar putea să genereze o inegalitate de tratament, în sensul articolului 42 din A doua directivă, între vechii și noii acționari.

31 Într-adevăr, pe de o parte, trebuie să se constate că, în speță, Comisia nu a prezentat niciun element de natură să demonstreze, astfel cum impune articolul 42 menționat, că aceste două categorii de acționari se află în condiții identice, astfel încât să fie necesar ca LSA să le asigure un tratament egal.

32 Pe de altă parte, interpretarea invocată de către Comisie ar avea drept consecință să priveze de efect util articolul 29 alineatul (4) din A doua directivă, în măsura în care această dispoziție prevede că prețul de emisiune trebuie să fie justificat în raportul administratorilor, fără a impune totuși ca acesta să fie stabilit în mod obligatoriu prin raportare la valoarea de piață a acțiunilor respective.

33 Or, a impune ca prețul de emisiune al noilor acțiuni să nu fie inferior valorii de piață a acestora ar determina situația în care, chiar dacă un astfel de preț ar fi justificat de raportul administratorilor, adunarea generală nu ar putea să îl aplice fără a încălca principiul egalității de tratament menționat la articolul 42 din A doua directivă.

34 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, primul motiv invocat de către Comisie în susținerea acțiunii trebuie să fie respins ca nefondat.

Cu privire la al doilea și la al treilea motiv

Argumentele părților

35 Prin intermediul celui de al doilea și al celui de al treilea motiv, care trebuie examinate împreună, Comisia arată că, pe de o parte, articolul 158 alineatul 1 din LSA atribuie dreptul de preempțiune la subscrierea de noi acțiuni nu numai acționarilor, ci și deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni. Pe de altă parte, potrivit articolului 293 alineatul 2 din aceeași lege, cu ocazia unei emisiuni de obligațiuni

convertibile în acțiuni, dreptul de preempțiune la subscrierea acestora este acordat atât acționarilor, cât și deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni emise anterior.

36 Or, dispozițiile menționate din LSA ar încălca articolul 29 alineatele (1) și (6) din A doua directivă, în măsura în care acesta ar impune ca numai acționarii să beneficieze de dreptul de preempțiune asupra noilor acțiuni, precum și asupra obligațiunilor convertibile în acțiuni.

37 Regatul Spaniei și Republica Polonă contestă această susținere a Comisiei, întemeindu-se în special pe o interpretare teleologică a respectivului articol 29 alineatele (1) și (6), care ar urmări să protejeze deținătorii de obligațiuni convertibile în acțiuni ca acționari potențiali și să mențină astfel valoarea acțiunilor care le sunt rezervate.

Aprecierea Curții

38 Desigur, este adevărat că, astfel cum arată Regatul Spaniei, articolul 29 alineatele (1) și (6) din A doua directivă nu prevede că numai acționarii trebuie să beneficieze de noile acțiuni, precum și de obligațiunile convertibile în acțiuni și că, prin urmare, de acestea pot beneficia de asemenea deținătorii de obligațiuni convertibile în acțiuni emise anterior.

39 Cu toate acestea, trebuie să se constate că, din cuprinsul aceluiași articol rezultă că oferta nu se adresează unora și celorlalți simultan, ci prin acordarea „beneficiului dreptului de preempțiune” pentru acționari.

40 Astfel, numai în măsura în care aceștia nu și-au exercitat dreptul de preempțiune, acțiunile și obligațiunile menționate pot să fie oferite celorlalți dobânditori, inclusiv în special deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni.

41 În fond, dacă legiuitorul ar fi intenționat să extindă la aceștia din urmă dreptul de preempțiune la subscriere, aceasta s-ar fi prevăzut expres, în același mod în care, la articolul 29 alineatul (6) din A doua directivă, s-a extins dreptul de preempțiune la subscriere în privința altor titluri convertibile în acțiuni sau însoțite de un drept de preempțiune la subscrierea de acțiuni.

42 O astfel de interpretare este de asemenea conformă cu finalitățile urmărite de directiva menționată.

43 Într-adevăr, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 76 din concluzii și astfel cum rezultă de la punctul 19 din Hotărârea Siemens, citată anterior, una dintre finalitățile urmărite de A doua directivă constă în a asigura o protecție mai eficientă a acționarilor, permițându-le să evite, în cazul unei majorări de capital, diluarea cotei de capital reprezentată de participația lor.

44 Prin urmare, pentru a evita un astfel de risc, articolul 29 alineatele (1) și (6) din A doua directivă acordă în mod special acționarilor o prioritate față de toți ceilalți dobânditori potențiali de noi acțiuni sau de obligațiuni convertibile în acțiuni.

45 Or, este evident că realizarea unui astfel de obiectiv ar fi compromisă dacă o categorie de dobânditori, alta decât cea a acționarilor, și anume deținătorii de obligațiuni convertibile în acțiuni ar putea beneficia de asemenea de dreptul de preempțiune asupra acestor noi titluri.

46 Rezultă că, prin faptul că a acordat un drept de preempțiune la subscrierea de acțiuni, în cazul unei majorări de capital subscrise prin aporturi în numerar, nu numai acționarilor, ci și deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni, precum și un drept de preempțiune la subscrierea de obligațiuni convertibile în acțiuni nu numai acționarilor, ci și deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni emise cu ocazia unor emisiuni precedente, Regatul Spaniei nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 29 alineatele (1) și (6) din A doua directivă.

Cu privire la al patrulea motiv

Argumentele părților

47 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, Comisia susține că articolul 293 alineatul 3 din LSA încalcă articolul 29 alineatul (6) din A doua directivă coroborat cu alineatul (4)

al aceluiași articol, în măsura în care acesta nu prevede posibilitatea adunării generale de a retrage dreptul de preempțiune la subscrierea obligațiunilor convertibile în acțiuni.

48 Potrivit Regatului Spaniei, o interpretare funcțională a articolului 293 din LSA nu poate duce decât la concluzia că adunarea generală a acționarilor poate retrage acest drept de preempțiune la subscriere.

49 În această privință, Republica Finlanda subliniază că, în orice caz, chiar admițând că articolul 293 din LSA exclude posibilitatea de a retrage dreptul respectiv de preempțiune la subscriere, această constatare nu ar fi suficientă pentru a se proba o neîndeplinire a obligațiilor de către Regatul Spaniei, ținând seama de obiectivul de armonizare minimă prevăzut de A doua directivă.

Aprecierea Curții

50 Trebuie să se arate că, deși este adevărat, astfel cum s-a constatat la punctul 26 din prezenta hotărâre, că statele membre sunt libere să prevadă condiții mai restrictive pentru retragerea respectivului drept de preempțiune la subscriere, articolul 29 alineatul (6) din A doua directivă coroborat cu alineatul (4) al aceluiași articol, impune totuși ca, în anumite condiții, adunarea generală a acționarilor să poată decide retragerea dreptului de preempțiune la subscrierea tuturor titlurilor convertibile în acțiuni.

51 Or, trebuie să se constate că, astfel cum susține Comisia, textul articolului 293 din LSA nu prevede în mod expres posibilitatea unei astfel de retrageri.

52 În plus, chiar dacă acest articol prevede, la alineatul 3, că articolul 158 din LSA este aplicabil respectivului drept de preempțiune la subscriere, acesta nu prevede în niciun caz că articolul 159 din aceeași lege, care reglementează retragerea dreptului de preempțiune la subscrierea noilor acțiuni, este aplicabil de asemenea dreptului de preempțiune la subscrierea obligațiunilor convertibile în acțiuni.

53 Pe de altă parte, nu se poate admite interpretarea funcțională propusă de Regatul Spaniei, potrivit căreia, pentru a evita ca articolul 293 din LSA să fie lipsit de orice logică, acesta nu poate să fie interpretat decât în sensul că prevede posibilitatea de a retrage respectivul drept de preempțiune la subscriere.

54 În această privință, trebuie să se reamintească faptul că, potrivit unei jurisprudențe constante, necesitatea de a garanta deplina aplicare a dreptului comunitar impune statelor membre nu numai să asigure conformitatea legislațiilor lor cu dreptul comunitar, ci și să atingă acest rezultat prin adoptarea unor dispoziții juridice susceptibile să creeze o situație suficient de precisă, clară și transparentă pentru a permite particularilor să își cunoască integral drepturile și să se prevaleze de acestea în fața instanțelor naționale (Hotărârea din 18 ianuarie 2001, Comisia/Italia, C-162/99, Rec., p. I-541, punctul 22 și jurisprudența citată).

55 Or, în speță, chiar presupunând că articolul 293 din LSA poate să fie interpretat într-un sens opus conținutului său, astfel cum sugerează Regatul Spaniei, o astfel de interpretare nu ar fi în mod vădit susceptibilă să creeze o situație suficient de precisă, clară și transparentă pentru a permite particularilor să își cunoască integral drepturile și să se prevaleze de acestea în fața instanțelor naționale.

56 Aceasta este cu atât mai adevărat cu cât, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 89 din concluzii, Regatul Spaniei nu a furnizat niciun element concret de natură să probeze că instanțele spaniole interpretează articolul 293 din LSA în sensul că acesta prevede posibilitatea de a retrage dreptul de preempțiune la subscrierea obligațiunilor convertibile în acțiuni.

57 Prin urmare, trebuie să se constate că, prin faptul că nu a prevăzut că adunarea acționarilor poate să decidă retragerea dreptului de preempțiune la subscrierea de obligațiuni convertibile în acțiuni, Regatul Spaniei nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 29 alineatul (6) din A doua directivă coroborat cu alineatul (4) al aceluiași articol.

Cu privire la cheltuielile de judecată

58 În temeiul articolului 69 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În temeiul alineatului (3) al aceluiași articol, Curtea poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli de judecată, în special în cazul în care părțile cad în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere.

59 În speță, se impune ca Regatul Spaniei, care a căzut în pretenții cu privire la trei dintre cele patru motive invocate de către Comisie în susținerea acțiunii, să fie obligat la plata a trei pătrimi din cheltuielile de judecată, iar Comisia, care a căzut în pretenții cu privire la primul motiv, să fie obligată la o pătrime din cheltuielile de judecată.

60 În conformitate cu articolul 69 alineatul (4) din Regulamentul de procedură, Republica Polonă, Republica Finlanda și Regatul Unit suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) Regatul Spaniei:

— **prin faptul că a acordat un drept de preempțiune la subscrierea de acțiuni, în cazul unei majorări de capital subscrise prin aporturi în numerar nu numai acționarilor, ci și deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni;**

— **prin faptul că a acordat un drept de preempțiune la subscrierea de obligațiuni convertibile în acțiuni nu numai acționarilor, ci și deținătorilor de obligațiuni convertibile în acțiuni emise cu ocazia emisiunilor precedente și**

— **prin faptul că nu a prevăzut că adunarea acționarilor poate să decidă retragerea dreptului de preempțiune la subscrierea de obligațiuni convertibile în acțiuni,**

nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul articolului 29 din A doua directivă 77/91/CEE a Consiliului din 13 decembrie 1976 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților comerciale în statele membre, în înțelesul articolului [48] al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociaților sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora.

2) Respinge acțiunea cu privire la restul motivelor.

3) Obligă Regatul Spaniei să suporte trei pătrimi din cheltuielile de judecată. Obligă Comisia Comunităților Europene să suporte o treime din cheltuielile de judecată.

4) Republica Polonă, Republica Finlanda și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături